

HUNGAROTON
CLASSIC

HCD 32725
DIGITAL

DOHNÁNYI
PIANO
PIECES

Six Piano Pieces op.41

Pastorale

Valses Nobles

Four Piano Pieces op.2

TERRY EDER

Ernő DOHNÁNYI
(1877–1960)
Zongoradarabok * Piano Pieces

Hat zongoradarab / Six Piano Pieces, op. 41	22'50"
1 Impromptu	3'45"
2 Scherzino	2'34"
3 Canzonetta	2'26"
4 Cascade	5'01"
5 Ländler	2'52"
6 Cloches	6'11"
7 Pastorale („Mennyből az Agyal”) zongorára Pastorale on a Hungarian Christmas Song	6'37"
8 Schubert-Dohnányi: Valses Nobles	9'20"
Négy zongoradarab / Four Piano Pieces, op. 2	34'46"
9 Scherzo	8'32"
10 Intermezzo	7'06"
11 Intermezzo	8'41"
12 Capriccio	10'27"

Összidő / Total time: 73'46"

Terry Eder
zongora / piano
Hamburg Steinway D

Ernst von Dohnányi (1877-1960) was one of the foremost musical figures during the first decades of the twentieth century. Born in Pozsony, Hungary (today: Bratislava, Slovakia), he became a virtuoso pianist who toured the world and was held in high regard. He also led the Budapest Philharmonic Orchestra (Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekara) for 15 years, presided over the Academy of Music in Budapest, and was the head of the Hungarian Radio music department. In addition to 10 years teaching at the Hochschule für Musik in Berlin, he was a teacher in Budapest and later at Florida State University. His students included Annie Fischer, Géza Anda, Georg Solti, Edward Kilenyi, and Bálint Vázsonyi, in turn the teacher of mine.

Composition was central to Dohnányi and he felt it was his most important contribution. His compositions encompass orchestral, chamber and solo piano works. He himself performed many of his own works, either as encores, or integral to his recital programs. However, his piano works have largely remained unknown and infrequently performed. This is probably because his compositional style was firmly rooted in the late romantic era, which was thought to be backward and unsuitable in the midst of new stylistic trends in the 20th century. He and his music also fell out of favor as a

result of rumors (later disproved) of Nazi sympathies. Slowly, his music is returning to the concert hall to the enjoyment of listeners and performers alike.

The *Six Piano Pieces*, op. 41, were composed in 1945, after Dohnányi left Hungary and took temporary refuge in Austria. Originally there were only five pieces. However, after the death of Dohnányi's son in a prisoner of war camp behind Russian lines, he composed the sixth. It is an evocative elegy entitled "Cloches" in E flat minor, the darkest of keys. The other pieces are entitled Impromptu, Scherzino, Canzonetta, Cascades, and Ländler. They range from the lighthearted Scherzino and Ländler to the improvisatory and melodic Impromptu and Canzonetta, and the incomparable Cascades, sounding like Dohnányi's version of water music. Dohnányi performed Cascades often as an encore.

Pastorale on a Hungarian Christmas Song dates from 1920. Melody with siciliana rhythm starts the piece, soon accompanying the melody of the tune (the well-known Mennyből az angyal [Angel from Heaven]) in the left hand. A middle section in faster tempo provides sparkly 16th notes with the melody hidden among them, eventually returning to the material of the beginning. Dohnányi arranged several of Schubert's

Valses Nobles into a concert piece of great beauty and effectiveness. Of the 12 original waltzes, 3 are omitted, replaced by the first waltz as a refrain to structure the cycle. Dohnányi's own recording of the work displays his characteristically improvisatory style. He himself stated that he never played a work the same way twice, implying that some freedom of spirit is welcome in the performer.

The **Four Piano Pieces**, op. 2, have the spirit of the Brahms rhapsodies and similar formal structure. They are virtuosic concert pieces. The second is primarily light-hearted, the third has the sensibility of a late Brahms intermezzo, and the first and fourth are lengthy pieces similar in genre to the Chopin scherzos. These seldom-performed pieces are enjoyable additions to any concert program.

Notes by *Terry Eder*

American pianist **Terry Eder** brings interpretive insight and total involvement to her performances with the aim of personally affecting each listener.

After musical studies in the U.S. from the age of four, resulting in the Master of Music with Distinction, Ms. Eder won a research grant from the International Research and Exchanges Board that sponsored a year-long residency at the Franz Liszt Academy of Music in Budapest. There Ms. Eder specialized in 20th century piano music by Hungarian composers, working under the tutelage of Zoltán Kocsis and learning to speak Hungarian. Her other principal teachers were Bálint Vázsonyi and Peter Takács. She has also gained valuable knowledge from master classes with Leon Fleisher, György Sebők, Aube Tzerko, and James Dick.

Ms. Eder debuted in New York in 2004 at Carnegie's Weill Recital Hall. She was subsequently invited to perform at Lincoln Center's Alice Tully Hall and at Carnegie Hall's Zankel Recital Hall. The critics lavished praise on these performances, describing her 2004 debut as "excellent...", "perceptive...", "sensitive, idiomatic...", "convincing and vigorous," and "reminiscent of Annie Fischer's way." Her Lincoln Center recital impressed as a "fascinating performance full of life and risk" in which "those

lucky souls were rewarded with an exceptional recital from an artist who transmits the music she plays with an entirely natural authority.” Ms. Eder was further described as “a big pianist with big ideas and a warmly engaging rapport.” Her Bartók performances at Zankel Hall were described as “mesmerizing” and the recital was “wonderful, inspired and inspiring.”

Today Ms. Eder is recognized as an exceptional advocate of the music of Béla Bartók and other Hungarian composers. She won the top Bartók honors in the 2008 IBLA Grand Prize competition in Sicily. She has also been recognized for her outstanding performances of Beethoven and Ravel, including prizes awarded in Berlin and Meiningen, Germany for Beethoven performances there, and a Ravel special mention at the 2008 IBLA Grand Prize.

Ms. Eder regularly performs in the U.S. and Europe. She has taught as an instructor at Indiana University in Bloomington and at the Colly Soleri Music School in Arizona, as well as in her private studio in New York City.

Ernst von Dohnányi (1877–1960) fut une des figures musicales les plus importantes des premières décennies du 20e siècle. Né à Pozsony, Hongrie (aujourd'hui : Bratislava, Slovaquie), il est devenu un pianiste virtuose de renom voyageant dans le monde. Il a également été le directeur et chef-d'orchestre de l'Orchestre philharmonique de Budapest pendant 15 ans, président de l'Académie de la Musique ainsi que du département musical de la Radio hongroise. En plus de dix ans d'enseignement à la Hochschule für Musik à Berlin, il a enseigné à Budapest, puis à l'Université de l'État de Floride. Parmi ses disciples se trouvent Annie Fischer, Géza Anda, Georg Solti, Edward Kilenyi et Bálint Vázsonyi, qui a été ultérieurement mon professeur.

Dohnányi a considéré la composition comme élément central de sa carrière musicale. Ses œuvres comprennent des morceaux orchestraux et de chambre ainsi que des pièces pour piano solo. Il a présenté beaucoup de ses propres opus, soit en bis, soit comme partie intégrante du programme de ses récitals. Néanmoins, ses œuvres pour piano sont restées inconnues et rarement présentées pour la plupart. Cela s'explique probablement par le fait que son style de composition est fortement enraciné dans l'ère romantique tardive, considérée rétrograde et peu appropriée au milieu des

nouvelles tendances stylistiques du 20e siècle. De plus, sa personne et sa musique sont tombées en disgrâce suite à des rumeurs (ultérieurement avérées fausses) sur sa sympathie pour les Nazis. Peu à peu, sa musique commence à retourner dans les salles de concert au grand plaisir tant des auditeurs que des interprètes.

Les « **Six pièces pour piano opus 41** » ont été composées en 1945 après que Dohnányi avait quitté la Hongrie et s'était réfugié en Autriche pour un certain temps. À l'origine, il n'y avait que cinq pièces. Cependant, après le décès de son fils dans un camp de prisonniers de guerre derrière les lignes soviétiques, Dohnányi en a composé une sixième. C'est une élégie évocatrice intitulée « Cloches » en mi bémol mineur, la plus sombre des tonalités. Les autres sont intitulées Impromptu, Scherzino, Canzonetta, Cascades et Ländler. Du point de vue de leur atmosphère, ils vont du Scherzino et du Ländler légers à l'Impromptu et à la Canzonetta improvisateurs et mélodieux et aux Cascades incompréhensibles qui sonne comme une version propre de « musique sur l'eau ». Dohnányi a souvent interprété les Cascades comme morceau bis.

La « **Pastorale sur un chant de Noël hongrois** » date de 1920. La pièce commence par la mélodie au rythme sicilien, bientôt accompagnant la mélodie du chant (le

chant de Noël bien connu « Mennyből az angyal [Ange du ciel] ») dans la main gauche. La section médiane à tempo plus rapide offre des doubles croches cachant la mélodie et finalement la matière musicale du début revient.

Dohnányi a arrangé plusieurs des « **Valses nobles** » de Schubert en un morceau de concert de beauté et d'effet remarquables. Trois des douze valse initiales manquent, elles sont remplacées par la valse n°1 tel un refrain structurant le cycle. L'enregistrement de la pièce jouée par Dohnányi démontre son style d'exécution typique quasiment improvisé. Il a dit lui-même qu'il ne jouait jamais un morceau deux fois de façon identique, c'est-à-dire quelque liberté spirituelle et d'expression est la qualité la plus appréciable de l'interprète.

Les « **Quatre pièces pour piano opus 2** » ont l'esprit des rhapsodies de Brahms et suivent leur structure formelle. Ce sont des pièces de concert de virtuosité. La deuxième en est surtout légère, la troisième a la sensibilité d'un intermezzo brahmisien tardif alors que la première et la quatrième constituent des morceaux plutôt longs, leur genre ressemblant aux scherzos de Chopin. Ces pièces rarement interprétées sont des additions agréables à tout programme de concert.

Terry Eder

Traduit par *Péter Barta*

Erő Dohnányi (1877-1960) war eine der musikalischen Persönlichkeiten der ersten Jahrzehnte des zwanzigsten Jahrhunderts mit der größten Wirkung. Der namhafte Klaviervirtuose, der die Welt bereiste, wurde in Pozsony/Pressburg (heute: Bratislava, Slowakei) geboren, leitete 15 Jahre lang das Orchester der Budapester Philharmonischen Gesellschaft und war Direktor der Musikakademie sowie der Musikabteilung des Ungarischen Rundfunks. Er unterrichtete zehn Jahre an der Berliner Hochschule für Musik, dann an der Florida State University. Zu seinen Schülern gehörten Annie Fischer, Géza Anda, Georg Solti, Edward Kilenyi sowie mein späterer Lehrer Bálint Vázsonyi.

Für Dohnányi stand das Komponieren an erster Stelle, das er als seine wichtigste Tätigkeit betrachtete. Er komponierte in erster Linie Orchester- und Kammerwerke sowie Stücke für Klavier solo. Zahlreiche seiner Werke wurden als Zugaben oder Bestandteile seiner Klavierabende vom Komponisten selbst aufgeführt. Seine überwiegend in Vergessenheit geratenen pianistischen Werke werden selten aufs Konzertprogramm gesetzt. Der Grund dafür dürfte sein, dass ihr Kompositionsstil fest in der späten Romantik verwurzelt ist, die in Vergleich mit den neuen Stilrichtungen des 20. Jahrhunderts als rückständig und mit

diesen unvereinbar galt. Nach den seitdem widerlegten Gerüchten von Dohnányis Nazisympathie zogen sich der Komponist und seine Werke Ungnade zu. Zur großen Freude des Publikums und der Interpreten kehrt seine Musik langsam in die Konzertsäle zurück.

Dohnányi komponierte die **Sechs Klavierstücke** op. 41 1945, nachdem er Ungarn verlassen und zeitweilig in Österreich Zuflucht gefunden hatte. Der Zyklus bestand ursprünglich aus fünf Teilen, Dohnányi komponierte aber auch einen sechsten mit dem Titel „Cloches“ in der dunkelsten Tonart Es-moll zum Gedenken an seinen Sohn, der in einem Gefangenenlager hinter der sowjetischen Frontlinie verstarb. Die übrigen Stücke sind der Reihe nach „Impromptu“, Scherzino“, „Canzonetta“, „Cascades“ und „Ländler“. Ihre Stimmung reicht vom leichten „Scherzino“ und „Ländler“ bis zum improvisativen „Impromptu“ und der „Canzonetta“. Das einzigartige Stück „Cascades“ ist Dohnányis „Wassermusik“, die er oft als Zugabe spielte.

Das **Pastorale („Mennyből az angyal“)** [Engel vom Himmel] entstand 1920. Das Stück beginnt mit einer Melodie im *Siciliana*-Rhythmus, danach erklingt auch das Weihnachtslied. Dohnányi verbarg die Melodie im schnelleren Mittelteil unter ge-

schwinden Sechzehnteln, wobei der musikalische Stoff des Anfangsteils am Schluss zurückkehrt.

Valses Nobles ist eine Version des Werks von Schubert mit dem gleichen Titel, das zu einem schönen und wirkungsvollen Konzertstück umgeformt wurde. Von den zwölf ursprünglichen schubertschen Walzern werden drei ausgelassen, an ihrer Stelle ertönt der erste Walzer, der die Serie refrainartig strukturiert. Dohnányis erhaltene Tonaufnahme der Walzer ist ein schönes Beispiel für den typischen improvisativen Klavierstil des Künstlers. Er selbst betonte, dass er nie etwas zweimal auf die gleiche Weise spielte und eine Art freiere

Mentalität in der darstellenden Kunst hochzuschätzen sei.

Die **Vier Klavierstücke** op. 2 entstanden auch in formaler Hinsicht im Geiste der Rhapsodien von Brahms. Von den virtuosens Konzertsücken ist das zweite unbeschwert, das dritte beschwört die Welt der späten brahmsschen Intermezzi herauf, das erste und vierte sind umfangreiche Kompositionen, die den Scherzi Chopins ähnlich sind. Diese selten aufgeführten Werke sind genussvolle Zugaben jedes Konzertprogramms.

Terry Eder

Deutsche Übersetzung von Gyula Somogyi

Dohnányi Ernő (1877–1960) a huszadik század első évtizedeinek egyik legnagyobb hatású zenei alakja volt. A Pozsonyban született, világot járó, neves virtuóz zongorista 15 évig vezette a Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekarát, és a Zeneakadémia, valamint a Magyar Rádió zenei osztályának igazgatója is volt. Tíz évig tanított a berlini Hochschule für Musikban, majd a Florida State University-n. Tanítványa volt Fischer Annie, Anda Géza, Solti György, Kilényi Eduárd, valamint későbbi tanárom Vázsonyi Bálint.

Dohnányi a maga számára legfontosabbnak zeneszerzői munkásságát tartotta. Elsősorban zenekari- és kamara műveket, valamint szóló zongoradarabokat komponált. Számos művét maga is játszotta ráadásként vagy a zongoraestjei műsorának részeként. A nagyrészt feledésbe merült zongoradarabjait ritkán tűzik műsorra. Ennek oka részben vélhetően az, hogy zeneszerzői stílusának gyökerei a késő romantikában keresendők, ezért a Dohnányi-művek a 20. század új stílusirányzataihoz képest maradiaknak számítottak. Másrészt az azóta megcáfolt náci szimpátiájának híre nyomán szerző és művei a 2. világháború egyaránt kegyvesztettek lettek. A közönség és az előadók nagy öröme az azonban zeneje lassan kezd visszatérni a koncerttermekbe.

Az op. 41-es ***Hat zongoradarabot*** 1945-ben komponálta, azt követően, hogy elhagyta Magyarországot és ideiglenesen Ausztriában talált menedéket. Eredetileg öt darabból állt a ciklus, amelyet egy hatodik, eszmoll darabbal („Cloches”) egészített ki, a szovjet frontvonal mögötti fogolytáborban elhunyt fia emlékére. A többi darab sorban „Impromptu”, „Scherzino”, „Canzonetta”, „Cascades”, és „Ländler”. Hangulatban a könnyed „Scherzintól” és „Ländlertől” az improvizatív „Impromptuig” és „Canzonettáig” terjednek, az egyedülálló „Cascades” pedig Dohnányi „vízi zenéje”, amelyet gyakran játszott ráadásként is.

A ***Pastorale („Mennyből az angyal”)*** 1920-ban keletkezett. A darabot *siciliana* ritmusú dallam indítja, majd a bal kézben megszólal a karácsonyi dallam is. Dohnányi a gyorsabb tempójú középrészben a szapora tizenhatodik közé rejtette a dallamot, a végén pedig visszatér a kezdő rész zenei anyaga.

A ***Valse Nobles*** Schubert azonos című művének gyönyörű és hatásos koncertdarabbá formált változata. A 12 eredeti Schubert valcer közül három kimarad, helyükön az 1. valcer hangzik fel, refrénszerűen strukturálva a sorozatot. A keringőkről fennmaradt Dohnányi-hangfelvétel a művész jellegzetes improvizatív zongorastílusának szép példája. Maga azt hangoz-

tatta, hogy soha nem játszik semmit kétszer egyformán, és hogy egyfajta szabadabb szellemiség nagyra értékelendő az előadó-művészetben.

Az op. 2-es **Négy zongoradarab** a Brahms-rapszodiák szellemében íródott, formai szerkezet tekintetében is. A virtuóz koncertdarabok közül a második könnyed, a harmadik a késő brahms-i *intermezzók világát* idézi, az első és a negyedik pedig Chopin *scherzóihoz* hasonló, terjedelmes darabok. Ezek a ritkán hallható művek minden koncertprogramban megállják a helyüket.

Terry Eder

Terry Eder amerikai zongoraművész tolmácsolásainak szakavatott előadói koncepciója, elmélyült személyessége mély visszhangra találnak a hallgatóság körében.

Zenei tanulmányait az Egyesült Államokban kezdte négyéves korában, majd kitüntetéssel szerzett Master of Music fokozatot. Ezt követően a Nemzetközi Kutatói és Diákcsera Bizottság egyéves ösztöndíjával a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemen tanult, ahol Kocsis Zoltánnál 20. századi magyar szerzők műveinek tolmácsolására szakosodott és megtanult magyarul is. Tanárai voltak Vázsonyi Bálint és Takács Péter is. Részt vett Leon Fleisher, Sebők György, Aube Tzerko és James Dick mesterkurzusain.

Terry Eder 2004-ben debütált New Yorkban a Carnegie Hall Weill koncerttermében. Ezt követően meghívást kapott a Lincoln Center Alice Tully termébe, valamint a Carnegie Hall Zankel koncerttermébe is. A dícsérő kritikák olyan jelzőkkel illették, mint „kiváló”, „lényeglátó”, „érzékeny, idiomatikus”, „meggyőző és életerős” és Annie Fischer játékához hasonlították.

A Lincoln Centerben tartott zongoraestjének visszhangja szerint „lenyűgöző, léttel és kockázatokkal teli” előadás volt, amelyen a „szerencsés hallgatóságot egy kivételes zongoraesttel ajándékozta meg a művész, aki teljesen természetes szaktekintély-

ként adja át a zenéjét.” Mások szerint Terry Eder „nagy zongorista, nagy ötletekkel, aki közönségével kellemesen megnyerő kapcsolatot teremt.” A Zankell terembeli Bartók-előadása pedig „lebilincselő” volt, illetve „nagyszerű, ihletett és inspiráló”. Terry Edert ma Bartók Béla és más magyar szerzők elsőrangú előadójaként ismerik el. 2008-ban a legmagasabb rangú Bartók-díjat nyerte el az IBLA Grand Prize verse-

nyen Szicíliában. Beethoven előadásaiért Berlinben és Meiningenben kapott elismerést, az 2008-as IBLA versenyen pedig Ravel különdíjat is nyert.

Terry Eder rendszeresen lép fel az Egyesült Államokban és Európában. Tanított az Indiana University-n Bloomingtonban, az arizonai Colly Soleri Music Schoolban, valamint magániskolájában New Yorkban.

Produced and Engineered by Steven Epstein
Assistant Engineer: Andy Ryder
Piano Technician: Ed Court

Recorded (96 Khz/24 bit technology utilizing the Sequoia Digital Audio Workstation)
on May 17-19, 2012 at The Recital Hall of the Performing Arts Center, Purchase College,
State University of New York

Scores: A. Lengnick&Co., London (op. 41), Dover, New York (Pastorale),
Rózsavölggyi–Editio Musica Budapest (Valses), Doblinger, Wien (op. 2),

Front cover: Ernő Dohnányi
Printing editor: Marianne Szilasi
Booklet editor: Enikő Gyenge

© 2012 HUNGAROTON RECORDS LTD.

Made in Hungary

**TERRY
EDER**